

SZAKÁL LÁSZLÓ CITERAKÉSZÍTŐ

Az évente megrendezésre kerülő *Mesterségek ünnepén* találkozhatunk Hódmezővásárhely és környéke, a testvértelepülések jeles mestereivel, kézműveivel, akik elhozzák alkotásaikat, miközben bemutatják a remekek születését, hogy végső pompájukban gyönyörködhesünk. Szakál László citerakészítő hangszerei és kellemes dallamai már messziről csalogatják a nézelődőket.

Szakál László szívesen beszél életéről, s arról is, hogyan lett citerakészítő. Azon mesteremberek közé tartozik, akik nemcsak eladják a portékájukat, hanem maguk is játszanak rajta, átélve a forma és hangzás harmóniáját, szépségét. Így vall életjáról:

„1952-ben Hódmezővásárhelyen születtem egy földműves család negyedik gyermekeként. 8 éves koromban ismerkedtem meg a citerával, és azóta elválaszthatatlan részévé vált az életemnek. Azóta gyakorolok és zenélgetek rajta. Később a harmonika hangja is megtetszett, és azon is megtanultam játszani. Így hát lakodalmi zenész lettem, de a citerát sem hagytam magára. 1975-1979-ig citerazene-kari tag lettem és ekkor került a kezembe a sándorfalvi citera, ami számomra egy csoda volt! Vettem is volna magamnak, de anyagilag nem bírtam vele. Így hát elhatároztam, hogy ha majd időm lesz, akkor elkészítem én magamnak!

Azóta gyűjtögetem a faanyagokat, amikből 1997-ben készítettem az első hangszert. Az én városomban, Hódmezővásárhelyen az 1910-es évektől mindig volt citerakészítő. Akikről én tudok, méltán híres Krizsán Pál, majd Földházi Pál és Tóbiás Lajos barátom, akitől én tanulhattam a citerakészítés fortélyait. Megpróbálok az elődeim méltó utóda lenni, és majd én is átadom a tudásom az utánam következő citerakészítőnek. 1997-től a Dél-magyarországi Alkotók Népművészeti Egyesületének vagyok a tagja. 1998-óta a Népi Iparművészeti Tanács zsűrizi a citeráimat. A zsűri véleménye szerint, az általam készített népi hangszerek (citerák) formái, díszítvényei és hangja egyaránt kiváló.

Minden évben részt veszek a Mesterségek Ünnepén, ahol mindig nagy sikerem van. Elvárásom a látogatókat a népdalok ízes világával! Néha még könnyet is tudok csalogatni az emberek szemébe! 2000-ben Országos Népzenei minősítéssel vettem részt, és szólísta ként „ARANY” minősítést kaptam. 2006-2007-ben a „Magyar Kézműves Remek” díj kitüntetettje lettem! 2010-ben kaptam meg a Népi Iparművész címet. Eljutottam külföldre is, ahol örömmel mutatom be a magyar népzeneét. Eddig Lengyelország, Litvánia, Olaszország, Ukrajna, Franciaország, Belgium (Brüsszel) érdeklődőinek mutathattam be ezt a gyönyörű mesterséget és népi dallamvilágot. Citeráim már megtalálhatók az egész ország területén, de külföldön is. Eljutottak Japánba és az Amerikai Egyesült Államokba is.

Szeretek mások örömeire játszani, és csinálgom a citerát a magam boldogságára.

Hangszerünk nem attól magyar, mintha kizárólag csak nálunk fordulna elő, hanem mert nálunk is megtalálható, és néphagyományunk, népzeneünk szerves részévé vált. Készítésében, hangolásában, használati módjában, sajátos magyar ízlést, és igényt tükröz. A magyar citerák korabeli készítőiről nem sokat tudunk, csak itt-ott fellelhető déd nagyapáinktól reánk maradt öreg citerák mesélnek, adnak némi tájékoztatást. Még élő öreg citerásoktól hallottuk, hogy a dél-alföldi pusztai emberek, uradalmi cselédek, falusi és tanyasi parasztok, tehát valóban szegény emberek hangszere volt a citera. Tőlük tudjuk, hogy ügyes asztalosok, ácsok, bognárok szakmai eszközök birtokában „csináltak” minden zenei vagy hangszer készítői ismeretek nélkül is olyan citerákat, amelyek az akkori viszonyoknak megfeleleltek, ismerté váltak és széles körben elterjedtek. A nagy többség minden kétséget kizáróan, maga készítette el citeráját, egyszeri látás alapján. Így aztán majd minden tanya és városi ház szobájában ott lógott a citera a mestergerenda alatt.

**SZAKÁL LÁSZLÓ
CITERAKÉSZÍTŐ NÉPI IPARMŰVÉSZ**

Főként bálokban, multságokban szerepelt mint zeneszerszám, bár akkori igénytelen és egyszerű kivitele miatt inkább csak „ütem adóként”

funkcionált. Az elmúlt 30-40 év minőségi változást hozott a hangszer életében, megjelentek a sok főből álló citerazene-karok, illetve szép hangú, igényesen elkészített színpadképes citerák. Erőteljesen szépen csengő hangja, valamint egyszerűen és gyorsan megtanulható, technikája igen rövid idő alatt ad sikerélményt türelmetlen világunkban.

Napjainkban ismét elterjedt és népszerűvé vált az egész ország területén. Az „egyszerű nép” muzsikáját, nagyszüleink megindítóan szép dalait, így talán belophatjuk még a lármás világ fiataljainak szívébe is! Az átörökítés az utókor, a jövő generációi számára így és csakis így lehetséges. E cél megvalósítására kiváló eszköz lehet a citera korszerű megszólaltatásának módja, a fejlett játéktechnika, amely a fül számára kellemes, élményszerű hatást biztosít.”

Ahogy a világ változott, úgy változott a citera is. Új típusok születtek, melyek valóban felérnek az igazi mesterremekkel. Aki ellátogat a *Mesterségek Ünnepére* vagy Szakál László műhelyébe, maga is meggyőződhet e csodálatos hangszer egyedi hangzásáról és formájáról.

Kovács Anna